

ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗΣ ΔΡΑΣΗΣ

Τίτλος: «*Η αιώνια αναζήτηση του Ωραίου*»

Προτεινόμενες τάξεις: Α΄ και Β΄ Γυμνασίου

Χώροι διεξαγωγής: Στο σχολείο: προετοιμασία

Στο Εθνικό Αρχαιολογικό Μουσείο: έρευνα

Προτεινόμενος αριθμός παιδιών ανά δράση: ένα τμήμα μιας τάξης

Απαραίτητα για την επίσκεψη στο Μουσείο: Εκπαιδευτικές καρτέλες και μολύβια.

Ενημέρωση: προτιμώμενη ημερομηνία και ώρα επίσκεψης στο Μουσείο στις

Πληροφορίες 2132144889

ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ

- Να παρατηρήσουν από κοντά τα εκθέματα της περιοδικής έκθεσης που σχετίζονται με τις διαφορετικές εκφράσεις της αισθητικής στο πέρασμα των αιώνων από τη νεολιθική περίοδο μέχρι και την ύστερη αρχαιότητα.
- Να συλλέξουν πληροφορίες για την ομορφιά στις αρχαίες κοινωνίες και να αποκαλύψουν μέσα από τις παραστάσεις των αγγείων τους αρχαίους μύθους που μιλούν για αυτήν.
- Μέσα από την έρευνα με την καθοδήγηση των εκπαιδευτικών καρτελών να ανακαλύψουν αρχαιολογικά ευρήματα που σχετίζονται με τις διαφορετικές πτυχές της ομορφιάς, όπως την ένδυση, την κόμμωση, τα κοσμήματα, τον καλλωπισμό, τα αρώματα, την εικαστική απόδοση του σώματος, κ.ά.

ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗΣ ΔΡΑΣΗΣ

A. Στην τάξη: προετοιμασία πριν από την επίσκεψη στο Μουσείο.

- Εισαγωγή στο θέμα της εκπαιδευτικής δράσης σύμφωνα με τις Οδηγίες που παρέχονται στο τρέχον αρχείο.

B. Στο Εθνικό Αρχαιολογικό Μουσείο: έρευνα

- Χώρος διεξαγωγής: ισόγειο, 1^η και 2^η αίθουσα της περιοδικής έκθεσης «*Οι αμέτρητες όψεις του Ωραίου*»
- Διεξαγωγή έρευνας στον εκθεσιακό χώρο με τη βοήθεια των εκπαιδευτικών καρτελών (βλ. παρακάτω).
- Χωρίζουμε τα παιδιά σε μικρές ομάδες. Μοιράζουμε όλες τις εκπαιδευτικές καρτέλες ή όσες από αυτές θέλουμε και τα μολύβια.
- Η παρουσίαση των αποτελεσμάτων της έρευνας προτείνεται να γίνει στο σχολείο ή εναλλακτικά στο αίθριο του Μουσείου. Ο εκπαιδευτικός συμβουλεύεται τις απαντήσεις (βλ. παρακάτω).

ΧΡΗΣΙΜΕΣ ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ:

✓ Πριν από την επίσκεψη στο Μουσείο: προτεινόμενη προετοιμασία

- Μπορείτε να προετοιμάσετε τα παιδιά για την επίσκεψή τους στο μουσείο με δραστηριότητες που στοχεύουν **τόσο στην εξοικείωσή τους με το μουσείο και τις λειτουργίες του** όσο και με το θέμα της εκπαιδευτικής δράσης.
- Εάν τα παιδιά δεν έχουν επισκεφθεί ποτέ ξανά ένα Μουσείο, καλό θα ήταν να γίνει μία προετοιμασία στην τάξη.
- Προτείνουμε συζήτηση με τα παιδιά για την έννοια του Μουσείου (π.χ. *Τι νομίζετε ότι είναι ένα Μουσείο; Για ποιο λόγο υπάρχει;*), αλλά και για το Εθνικό Αρχαιολογικό Μουσείο (π.χ. *Τι φαντάζεστε ότι περιέχει το Εθνικό Αρχαιολογικό Μουσείο; Πώς βρέθηκαν τα αντικείμενα αυτά στο Μουσείο; Ποιος μπορεί να τα βρήκε;*)
- Χρήσιμες πληροφορίες με εικόνες και τον χάρτη του Μουσείου θα δείτε στην ιστοσελίδα του www.namuseum.gr.
- Να συζητήσετε τι μπορείτε και τι δεν μπορείτε να κάνετε στο Μουσείο κατά τη διάρκεια της επίσκεψής σας και πώς μπορείτε να κινηθείτε με ασφάλεια σε αυτό.
- Να αναφερθείτε στις έννοιες: *αρχαιολόγος, συντηρητής αρχαιοτήτων, εκθεσιακός χώρος, εκθέματα, περιοδική έκθεση.*
- Μπορείτε να επισκεφθείτε την ιστοσελίδα του Μουσείου www.namuseum.gr και να δείτε αρχαία αντικείμενα από τις μόνιμες Συλλογές του (όπως, αγγεία, ειδώλια, αγάλματα, κοσμήματα, κ.ά.) και να ξεχωρίσετε αυτά που θεωρείτε πιο ωραία. Αιτιολογήστε την άποψή σας.
- Να αναζητήσετε εικόνες με τη θεά Αφροδίτη σε βιβλία ή στο διαδίκτυο και να αναφέρετε τους μύθους που σχετίζονται με αυτήν (γέννησης της θεάς, κρίση του Πάριδος).
- Να μιλήσετε για τα ρούχα, τις κομμώσεις, τα κοσμήματα, τα στολίδια και οτιδήποτε άλλο πιστεύετε ότι έκαναν ομορφότερους άνδρες και γυναίκες στα αρχαία χρόνια μέσα από εικόνες βιβλίων ή στο διαδίκτυο (όπως, από παραστάσεις αγγείων, απεικονίσεις αγαλμάτων, ειδωλίων, τοιχογραφίες, κ.ά.).
- Να αναφέρετε τι κάνουν σήμερα άνδρες και γυναίκες για να είναι πιο όμορφοι.
- Να διαβάσετε με τα παιδιά τους μύθους του Αισώπου για την ομορφιά (ελάφι, κουρούνα και χελιδόνι) και να συζητήσετε για τη σημασία της ομορφιάς (*Αρχαία Ελληνική Γλώσσα Α΄ Γυμνασίου, Μύθοι Αισώπου*).

✓ Μετά την επίσκεψη στο Μουσείο: προτεινόμενες δραστηριότητες

- Να συζητήσετε με τα παιδιά την εμπειρία τους από την επίσκεψη στο Μουσείο.
- Να αναφέρετε τι τους εντυπωσίασε περισσότερο από την περιοδική έκθεση «*Οι αμέτρητες όψεις του Ωραίου*».
- Να ζωγραφίσετε τα αρχαία αντικείμενα που σας άρεσαν περισσότερο και να δημιουργήσετε μία ηλεκτρονική αφίσα που θα μπορούσε να διακοσμήσει την τάξη σας.

- Σκεφτείτε, εάν χρησιμοποιούμε ακόμη και σήμερα αντικείμενα που χρησιμοποιούσαν και οι αρχαίοι για την ομορφιά τους (π.χ. καθρέπτης, κοσμηματοθήκη, καρφίτσες για τα ρούχα, χτένες, αρώματα, κ.ά.).
- Μπορείτε να φτιάξετε το δικό σας αρωματικό έλαιο ακολουθώντας τις πληροφορίες του Διοσκουρίδη (*Περί ύλης ιατρικής*, 1.43-55).

Καλή επιτυχία!

ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΕΣ ΚΑΡΤΕΛΕΣ

1.

Οι αρχαίοι Έλληνες πιστεύουν ότι η ομορφιά και η ασχήμια είναι τόσο ισχυρές δυνάμεις που μπορούν να προσελκύουν τα ανθρώπινα μάτια σαν μαγνήτης.

Αρχικά, η ομορφιά θεωρείται γνώρισμα μόνο των θεών...

Στην 1^η αίθουσα, στη 2^η ενότητα της έκθεσης στέκεται το άγαλμα της Αφροδίτης.

Ποια στοιχεία κατά τη γνώμη σου προσδίδουν στη Θεά την απαράμιλλη ομορφιά της;

.....
.....
.....
.....
.....

2.

Η Θεά της ομορφιάς και του Έρωτα Αφροδίτη κατά τον Ησίοδο γεννιέται στην Κύπρο και αναδύεται γυμνή μέσα από τα κύματα της Θάλασσας. Έτσι, η δύναμη της ομορφιάς γεννιέται μέσα από τη θεϊκή της φύση...

Τα πρώτα μυθικά «καλλιστεία» πραγματοποιούνται και αναδεικνύεται η ομορφότερη....

Αναζήτησε στην 1^η αίθουσα, στη 2^η ενότητα της έκθεσης το αγγείο που απεικονίζει τον μύθο της ομορφιάς «Τη καλλίστη» και ανακάλυψε τους πρωταγωνιστές:

.....
.....
.....
.....
.....

3.

Αναζήτησε τα αγγεία που οι γυναίκες χρησιμοποιούν για τη φύλαξη των κοσμημάτων.
Πώς ονομάζονται;.....

Ποια άλλα μυστικά της ομορφιάς φυλάσσονται
μέσα σε αυτά;

.....

Σκέψου τι χρησιμοποιούμε σήμερα!

4.

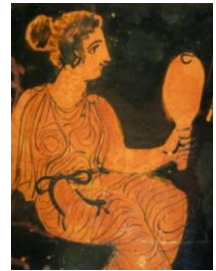
Αναζήτησε τα αγγεία της έκθεσης με παραστάση γυναίκας
που κρατά καθρέπτη.

Ποια είναι η αρχαία ονομασία του καθρέπτη; .....

Θέματα από τον κόσμο της Αφροδίτης διακοσμούν συχνά
τους αρχαίους καθρέπτες.

Διάλεξε έναν και ζωγράψέ τον ή περιγράψέ τον:

5.

Η χρήση των ενδυμάτων από την αρχαιότητα καλύπτει πρακτικές ανάγκες, αλλά και την επιθυμία του ανθρώπου να αναδείξει την ομορφιά του.

Η ένδυση υπαγορεύεται από το φύλο, την ηλικία, την κοινωνική θέση, την επαγγελματική ενασχόληση και συχνά τη μόδα της εποχής.

Παρατήρησε τα ενδύματα στο πέρασμα των χρόνων μέσα από τις τοιχογραφίες, τις παραστάσεις των αγγείων και τα ειδύλια στην έκθεση.

Ζωγράφισε ή περιέγραψε το ένδυμα που σου αρέσει περισσότερο:

6.

Το μαλλί στα αρχαία χρόνια είναι σύμβολο δύναμης και ομορφιάς.

Αναζήτησε στολίδια για τα μαλλιά και βρες τη χρήση τους, όπως στο παράδειγμα:

❖ Δικτυωτό κόσμημα

Ως κόσμημα της κεφαλής

.....

.....

7.

Τα **κοσμήματα** δημιουργήθηκαν για να αναδείξουν ή να επαυξήσουν την ανθρώπινη ομορφιά, ενώ ταυτόχρονα λειτούργησαν και ως σύμβολα θρησκευτικών πεποιθήσεων, κοινωνικής θέσης και αξιώματος.

Στη 2^η ενότητα της έκθεσης παρατήρησε τα κοσμήματα στο πέρασμα των αιώνων.

Κύκλωσε ορισμένα από τα υλικά που χρησιμοποιήθηκαν για την κατασκευή τους:

Χαλκός   χρυσός   πλαστικό   ξύλο   μάρμαρο   πολύτιμοι λίθοι
Κοχύλι (όστρεο)   κέρατα ζώων   πηλός   άργυρος   πέτρα

8.

Αναζήτησε το κόσμημα κορμού της εικόνας

Με ποιο τρόπο φοριέται το κόσμημα:

.....

Στην έκθεση το φορά ο Έρωτας στο πήλινο ειδώλιο από τη Μύρινα της Μ.Ασίας.

Πώς λέγεται το κόσμημα αυτό και σε τι χρησιμεύει:

.....

.....

9.

Η παρασκευή των αρωμάτων ήταν μία από τις σημαντικότερες ανακτορικές βιοτεχνίες τον 14^ο -13^ο αι.π.Χ. σύμφωνα με τις μυκηναϊκές πινακίδες Γραμμικής Β' γραφής.

Αυτές μας παρέχουν πληροφορίες για τις πρώτες ύλες, τα τελικά προϊόντα παρασκευής και τους αρωματοποιούς που απασχολούνται σε αυτές.

Βρες:

- Ποιο από τα δύο αγγεία χρησιμοποιούν οι Μυκηναίοι για τη φύλαξη και μεταφορά των αρωματικών ελαίων; Κύκλωσε το σωστό.

.....

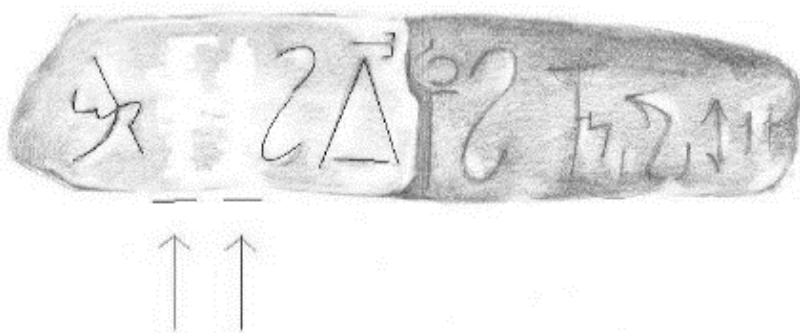

Μύρισε: Το άρωμα τριαντάφυλλο που φτιάχτηκε στις μέρες μας με τα αρχαία μυστικά.

10.

Αναζήτησε:

- Την Πινακίδα Γραμμικής Β' με τη συνταγή του αρχαίου αρώματος τριαντάφυλλου.
- Συμπλήρωσε τα δύο ιδεογράμματα του κύπειρου (βασικού συστατικού της συνταγής) που λείπουν στο σχέδιο της Πινακίδας κάτω:

Μύρισε: Το άρωμα τριαντάφυλλο που φτιάχτηκε στις μέρες μας με τα αρχαία μυστικά.

11.

Η έκφραση του ωραίου στο γυμνό σώμα (γυναικείο και ανδρικό) είναι ευμετάβλητη και υπακούσει σε διαφορετικά κάθε φορά αισθητικά κριτήρια. Κάθε εποχή έχει τα δικά της πνευματικά ιδεώδη και αξίες, με αποτέλεσμα να αλλάζει και η απόδοση του γυμνού σώματος στην τέχνη....

Για παράδειγμα, τον 5^ο αι.π.Χ η ομορφιά και η ηθική τελειότητα, δηλαδή το καλό και το αγαθό είναι στενά συνδεδεμένα, σύμφωνα με τον Σωκράτη.

Έτσι, στην τέχνη το γυμνό σώμα δηλώνεται με τέτοιο τρόπο ώστε να συνδυάζει το απόλυτο Ωραίο, τη συμμετρία, την αναλογία μαζί με την πνευματική έκφραση, το ήθος και το φρόνημα.

➤ Αναζήτησε στη 2^η αίθουσα
το έκθεμα που σου αρέσει περισσότερο και αιτιολόγησε την επιλογή σου.

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

2.

Αθηνά, Ήρα, Αφροδίτη, Ερμής, Πάρης και ο φτερωτός Έρωτας

3.

Πυξίδες

Καλλυντικές ουσίες, πούδρα

Σήμερα χρησιμοποιούμε κοσμηματοθήκες

4.

Κάτοπτρο

6.

Στριφτό έλασμα για κόσμημα μαλλιών

Σπειροειδή σύρματα (σφηκωτήρες) για μεμονωμένους πλοκάμους

7.

Χαλκός, χρυσός, πολύτιμοι λίθοι, κοχύλι (όστρεο), κέρατα ζώων, άργυρος

8.

Φοριέται χιαστί στο στήθος.

Λέγεται περίαμμα (περί + άμμα/κόμβος) / φυλακτό κορμού και είχε αποτροπαϊκό χαρακτήρα (απέτρεπε το κακό).

9.

Για τη φύλαξη και μεταφορά των αρωμάτων:

10.

Τα δύο ιδεογράμματα του κύπειρου που λείπουν στο σχέδιο: